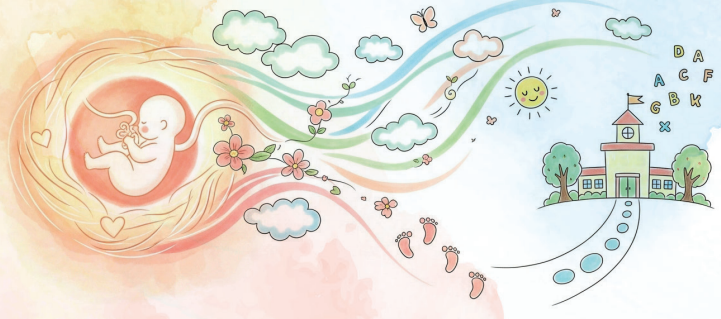

Bölüm 4.1

OKULA UYUM SÜRECİ VE DİKKAT EKSİKLİĞİ VE HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞU

Nazmiye İNCE¹, Gülen GÜLER²

Çocukların beyin gelişimi, sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimleri ebeveynleriyle kurdukları sevgi dolu bağa veya bağlanma ilişkisine bağlıdır. Doğal olarak çocuğun ilk eğitimi ailede başlar. Ailenin psikososyal durumu, eğitim durumu, yaşam kalitesi gibi etkenler çocuğun ailede başlayan ve okulda devam eden eğitiminin niteliğine etki eden faktörlerdendir.

Okul öncesi eğitim çocuğun kişilik gelişiminin temellerinin atıldığı, okul alışkanlığının kazanıldığı ve sürekliliğinin sağlandığı bir süreçtir. 3-6 yaş döneminde 3 yaş itibari ile her sağlıklı çocuğun okul öncesi eğitime başlaması önerilmektedir. Okul öncesi eğitim ile çocuğun aileden ilk ayrılışı gerçekleşir. Bu süreç bazen çok kolay, bazen de oldukça zorlayıcı olabilir. Her çocuk ve aile bambaşka öyküler deneyimlemiş olabilir. Bu süreci doğru yönetmek okul, öğretmen, aile, çocuk, rehberlik ile birlikte gerektiğinde psikolog ve doktor ile bir ekip işidir. Çocuğun okul öncesi sürece başlamasında da 0-3 yaş arasındaki gelişimi önem arz etmektedir. Oyun grupları, kreş, anaokulu ile başlayan ilkokul ile devam eden eğitim hayatının başlangıç basamaklarında her bir

¹ Uzm. Dr., Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları A.D., nnazmiye3@gmail.com, ORCID iD: 0000-0002-4874-5269

² Doç.Dr., Mersin Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları A.D., dr.gulen@hotmail.com, ORCID iD: 0000-0001-9555-3916

ÖNERİLER

1. Aile içi destekleyici ortam sağlanmalı, sevgi dolu bağlar kurulmalı, çocuk okul sürecine duygusal olarak hazırlanmalıdır.
2. Bilişsel, dil, sosyal-duygusal, motor ve öz bakım gelişimleri yaşa uygun olarak desteklenmeli; gerekirse profesyonel değerlendirme yapılmalıdır.
3. Okul öncesi eğitime erken başlama, çocuğun okul alışkanlıklarını kazanmasını ve uyum sürecini kolaylaştırır.
4. Uyum süreci bireyseldir; her çocuğun farklı zaman ve desteğe ihtiyacı olabilir.
5. DEHB belirtileri gösteren çocuklar için erken tanı ve müdahale, uyum sorunlarının azaltılmasında kritiktir.
6. Öğretmen-aile iş birliği, özellikle dikkat ve davranış problemleri olan çocuklarda uyumun artırılmasında önemli rol oynar.
7. Okula başlamadan önce çocuklara süreç hakkında yaşlarına uygun ve net bilgiler verilmesi, uyumlarını kolaylaştırır.
8. Okul oryantasyon haftaları ve öğretmenle ön tanışma gibi uygulamalar desteklenmelidir.

AKILDA KALMASI GEREKENLER

- Okul öncesi eğitim, ilkokula uyum açısından ve çocuğun gelişimi açısından çok önemlidir.
- Okula başlamadan çocuklarımıza okulla ilgili yaşlarına uygun açık, net ve somut bilgilendirmek yapmak gerekmektedir.
- Bazen kaygı, korku, endişe, hareketlilik, dürtüsellik veya dikkat sorunları okula uyumu güçleştirebilir, en ufak şüphede profesyonel destek almak önemlidir.
- Ebeveyn öğretmen iş birliği sürecin sağlıklı ilerleyebilmesinin en önemli anahtarıdır.

KAYNAKLAR

1. Winston R, Chicot R. The importance of early bonding on the long-term mental health and resilience of children. *London Journal of Primary Care*. 2016;8:4–12.
2. Erermiş S, Bellibaş E, Özbaran B, et al. Ayrılma anksiyetesi bozukluğu olan okul öncesi yaş grubu çocukların annelerinin mizaç özellikleri. *Türk Psikiyatri Dergisi*. 2009;20:14–21.
3. Datar A. Does delaying kindergarten entrance give children a head start? *Economics of Education Review*. 2006;25:43–62.

4. Sturge-Apple ML, Davies PT, Winter MA, Cummings EM, Schermerhorn A. Interparental conflict and children's school adjustment: the explanatory role of children's internal representations of interparental and parent-child relationships. *Developmental Psychology*. 2008;44:1678–1689. (Sayfa numarası eksikse teyit edelim mi?)
5. Yoleri S. The relationship between temperament, gender, and behavioural problems in preschool children. *South African Journal of Education*. 2014;34.
6. Lauth GW, Heubeck BG, Mackowiak K. Observation of children with attention-deficit hyperactivity (ADHD) problems in three natural classroom contexts. *British Journal of Educational Psychology*. 2006;76:385–404.